

NOTAT

STORTINGSMELDING OM INNOVASJON – INNSPILL FRA AKADEMIKERNE

Det vises til brev fra departementet 21. desember 2006. Akademikerne vil konsentrere sine innspill i forhold til kompetanse, utdanning og forskning.

Akademikerne mener stortingsmeldingen om innovasjon må ta utgangspunkt i behovet for en helhetlig effektiv og langsiktig verdiskapningspolitikk gjennom målrettet satsing på kunnskap og innovasjon. En slik politikk må bygge på kunnskap gjennom utdanning og forskning, sikre riktige og forutsigbare rammebetingelser for investeringer i Norge og gjøre det attraktivt både for at vi kan tiltrekke norske og utenlandske investeringer innenfor områder der virksomhet i Norge har særlig grunnlag for å være internasjonalt konkurransedyktig.

Stortingsmeldingen skal omfatte mange politikkområder og mange departementer vil delta aktivt i arbeidet. Akademikerne ser ut fra departementets brev at det legges opp til engasjement på et bredt felt i næringspolitikken for å bidra til nyskaping og et konkurransedyktig næringsliv. Akademikerne støtter dette. Dette er viktig for en langsiktig strategi som samordner bl.a. industri- og næringspolitikk, forsknings- og utdanningspolitikk med sikte på framtidig verdiskaping. I tillegg til et samspill på tvers innenfor regjering og statsforvaltning må det vektlegges et effektivt samspill mellom de ulike aktørene i samfunnet som regjering, statsforvaltning, næringsliv, forskning, utdanning, organisasjonene i arbeidslivet.

Akademikerne mener følgende temaer/områder må stå sentralt i en langsiktig strategi:

- Satsing på forskning og utdanning.
- Sats på kompetanse og talenter og legg særlig vekt på å styrke motivasjonen blant unge for å velge realfag
- Utvikle videre de fortrinn som et godt samspill mellom partene i arbeidslivet og myndighetene gir
- Sats der vi har spesielle forutsetninger og fortrinn – styrk den næringslivsrettede forskningen og realiser prioriteringene i forskningsmeldingene
- Bruk av kjent kompetanse på nye områder. En del virksomheter - som ikke i samme grad har framtidsmarkeder - har viktige kompetansemiljøer som kan tas i bruk på nye områder.
- Åpenhet mot verden – delta på internasjonale kunnskapsarenaer
- Utvikling, realisering og kommersialisering av forskningsresultater krever bidrag fra ulike fagfelt. Det er et stort uutnyttet potensial knyttet til økt samarbeid på tvers av fagfelt i dagens forskningsstruktur. Den økonomiske størrelsen på tjenestesektoren gir nye økonomiske muligheter og samtidig et behov for høy produktivitetsvekst i disse næringene for å sikre fortsatt høy velferd, verdiskaping og internasjonal konkurransekraft.

Akademikerne vil peke på følgende områder der forbedringer vil styrke innovasjonspolitikken:

- Satsing på kompetanse
- Samspillet mellom næringsliv og forsknings- og utdanningsinstitusjonene
- Rammebetingelser for næringslivet
- Frie yrker/selvstendig næringsdrivende må gis rammebetingelser som motiverer til nyetableringer
- Økt bruk av akademisk kompetanse i små og mellomstore bedrifter
- Bedre koordinering mellom utdannings-, forsknings- og næringspolitikken

I tilknytning til det siste kulepunktet over vil Akademikerne vise til en dansk undersøkelse (Rambøll Management 2004) om "Højtutdannedes værdi for små og mellemstore virksomheder. Akademikerne engasjerte Rambøll Management (2006) for å utarbeide et notat hvor man bl.a. skulle vurdere hvor relevant undersøkelsen er for norske forhold. Blant hovedresultatene fra den danske undersøkelsen var

- At ansettelse av den første akademikerne medvirker til å **fremme innovasjonen** i små og mellomstore bedrifter
- At de små og mellomstore bedriftene som har ansatt deres første akademiker vokser raskere (målt i antall ansatte) enn de små og mellomstore bedriftene som ikke har akademisk arbeidskraft.

Samlet sett bidro den danske analysen vesentlig til å sette fokus på at akademikere er verdifull arbeidskraft for små og mellomstore bedrifter, som ellers tradisjonelt har vært skeptiske til å ansette arbeidstakere med denne type kompetanse. Dette har videre medført at det har vært mulig å iverksette informasjonskampanjer overfor dels bedriftene, men også overfor akademikerne – særlig via de høyere utdanningsinstitusjonene – for å sette fokus på karrieremulighetene i små og mellomstore bedrifter, som ellers ikke har vært særlig i søkelyset blant akademikere. Undersøkelsen bidro således vesentlig til at både små og mellomstore bedrifter og akademikere fikk øynene opp for verdien av denne type kompetanse i små og mellomstore bedrifter. Akademikerne vil også vise til at en liknende undersøkelse er gjennomført i Sverige.

I notatet fra Rambøll Management ble det også vurdert om de overveielser som ble lagt til grunn for undersøkelsen i Norge kunne være relevant for norske forhold. På dette punkt ble det bl.a. annet oppsummert som følger:

- Ved å sette fokus på verdien av akademikere for SMB'enes utvikling kan en bidra positivt til å øke verdiskapingen i det norske samfunnet.
- SMB'ene er også i seg selv en viktig vekstfaktor i samfunnet – det er blant SMB'ene at en finner framtidens store bedrifter, og de har derfor et stort vekstpotensial som må utnyttes.
- Samtidig er **kunnskap og innovasjon** en absolutt nødvendighet for det norske samfunnet, dersom norsk næringsliv skal kunne overleve i en stadig skarpere internasjonal konkurranse. Kunnskapsintensive arbeidsplasser er derimot mindre konkurranseutsatte, særlig hvis de også er i stand til hele tiden å være innovative.
- Et større fokus på akademikernes karrieremuligheter utenfor offentlig sektor kan også gi liv til en debatt med utdanningsinstitusjonene omkring innholdet i de enkelte utdanningene og karriereveiledningen på institusjonene.

Akademikerne vil også vise til en undersøkelse TNS Gallup gjorde i 2004 for Akademikerne og NHO. Formålet med den undersøkelsen var å kartlegge små og mellomstore bedrifters forhold til Akademikerne. Det ble blant annet sett på i hvilken utstrekning disse bedriftene faktisk rekruttere akademikere, begrunnelser for eventuelt ikke å rekruttere og hvilke erfaringer bedriftsledere i disse bedriftene har med akademikerne.

Når det nå skal lages en stortingsmelding om innovasjon vil Akademikerne forslå at det også i Norge gjøres en liknende undersøkelse som et ledd i arbeidet med meldingen.